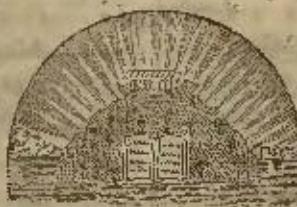

Ե Զ Գ Ը Ա Կ Բ

ԹԵՍՏԱԿԱՆ ՊԱՅԻ ԶՄԱՐՔ ԵՐԵՎԱՆԻ

Պ Ե Կ Ո Ւ Յ Ա Ր Ա Ր Ա Ր Ա Ր Ա Ր

Ա Ր Ե Ր Ը Տ Ե Խ Ե Ր Ո Ւ Բ Ե Ր

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՐԵՎԱՆԻ ԵԿԱԿԱՆԱԿԱՆ ԿՐԵԱԿԱՆԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՀԱՅ Բ Բ 25 ԿՐԻՄԱԿ 1846 Դ արդ 31

Ք Ա Ր Ա Ր Ա Ր Ա Ր Ա Ր

Կ Ա Ր Ա Ր Ա Ր Ա Ր

Բնիքեանաւմք 'ի Համասրապութան
ին Աստեղ Ասմիսթոյ | բռուցին, ոք
եթէ Ցւրութիւնն քաջակերս առցի:
առլուզց Հայուսառութեանն պաշառ-
մանց՝ բարում իրինեալ որասունիքը
կան։ որասրապունք օդեելց զօրոց
ընդդէմ գրանչարայ, և Ա երանեաւ չ
ըստիրին մասսաքացի Հայցանէ, թէ
մէտ է այս նողունի պատճէ։

Հայքի ոսմ Ամօթալից ածուն Հրա-
սարակէ։ թէ յանցեալ կիւրակէի
զամանայն երկնային և դեքիրաւոր զօ-
րութիւնս Աղդին 'ի մի հաւոքեալ՝
բանարց են յառաջիկաց սմաւանն
Մարտիր, զի՞ սումապանն Այգորմու-
թեան վան 250 ոշուկերոց մասն։
առ ՚ի պաշտպանութիւն կրօնից իւ-
շեանց ընդդէմ քարտառական հա-

ւառոց մերօյ՝ յազէ առան թիրեամբ՝
թէ զի՞ հէ իցէ աղօնւթիւն։ | առ է սիսունթշամի քանազէն բարեկամ։
վասն որց ցանկամք նոցու յաջզուն-
թիւն յամենայն օրտէ։

— Ի նորումն Աղավախոյ Անկուրա-
կանաց մազմաց հանգանակութեամբ
ձրի գողոց բռում, և սումջնն նուու-
զի թիւ Հնդիկ և Մազուաշակերաց
համ մենչեւ 'ի 1800.

— Երեսիի վարդ ոսկեանն Անողիացի
Գոցի օնանն, շաբանակէ զիւր դրա-
բը Ճարտախարակութեան, և թիւ
աշակերաց նորու հասանից ց' 900։

Այրմանթեամբն Առառ ծոյ չիք
քազոք և ուռան 'ի բայլապարած աշ-
խորնի սպամիկ, ուր չիցեն մի կամ
երկու Ասումարամբ հասառուուազ
'ի վասու Քրիստոնէ, և յօդուու առ
հասարակ տպի մարդկան։

ԵՐԵՎԱՆ

— Մերձ 29 տար յառաջ, մի միոցին ու ուշմասրան էր 'ի գաղտօն Ա սորարչպատայ. և այս՝ վասն Հազերականոց 'ի Սուբբ Խջմուճին: Խսկ յամին 1832 ոչ միոցին Հշմանձեին պայծառացու բաղմալեցու կրթութեամբ, այյ և ողորման թեամբ Տեսան ծաղկեցաւ երդիքս բոլոր փողութեամբ բարձրացեց կրթութեամբ: Պ որո յայնուամ աւեացին, 'ի թիւ ամառ մը տառաօնք, կեդրն շոբացարութեանց ունեցով զմայր Ուահմասրան Սրբոյ Աթուայն մերց: 'Ի Հիւսիսոց նարա և զպացք, Ա մամին Ա ազարշապատաց, Շ տղոկիսին: Հ ախանձեաց, Օշականին: Աշտարակաց, Մաշտաց, Կորբուց, Յանձնամաւ վանից, Ապա մասկանից՝ որ Ալովարան, և Բներ բականն՝ որ 'ի լերին Արագածոյ: 'Ի Հարաւայ են՝ գործոցք որրոյն Գաղտանեաց վանից, Խորսիկապային և զԱր կուսոյն՝ զօր կառց մեծունուն Սուն գանեատեր գեղջու: Յարիելեց՝ ոյսինքն Արքան քաղաքի՝ եր 'ոսի Կայութառաշատամ զպաց քուտիեզու կրթութեանց 'ի քերթին Խրեանոյ: Խսկ աղղացին և Հողեորսկան Զորա դիւզին 'ի զաւիթ աւը բ Ասրդի մեծունուն Խոր եկեղեցայ մերուն, Շ Հարին, Կանգին: Օ օրու որին, 'Կորաթաղին՝ որ ան ո անը բ Խոնդը Բաղ, Գեղարդոց վանից, Աեշտաւասոյ Գեղագրունուոց կամ Գեղաքեայ, և Անձնոյ վանիցն՝ Հոգեորսկան: Խսկ յարի մենից Ապրաւապատահոր քաղաքին, Բայրու և Կողբանն, մինչև յՇ երակ:

Այս ամենայն մկանն՝ 'ի յազմութեանէն Աթուաց, այսինքն 'ի 1827 ամին մինչ 'ի 1832 և եթէ 'ի միջոց Հմազ ամոց այսքան բազմուցան պարզ:

բայց Հայոց յաշխարհին, օքան և առաւել մինչ յարդ յընթաց չորթառան ամոց: Ո՞ւ է այժմ այն նըբարքին նախասպարհազոր կամ զիսպա զեր, որ զԱզդ մեր անհիմասառն կաչել Համարմանիցին: Օ աղիեցին թնդ խարսչութիւնը յաշխարհի մերում, և յօյնժամ Վ զըննելին բարգրատ անեալ ու անեալ ամեներին անդիք ու ան մանց և տարբենա թեանց միանդ անման, որ է ցանեաթիւն եւանդապին որաք մերոյ: Աստ Կ որ Ծ ուզա: որ երեք Տեմուրան ունի: — Փասք Ք աղի Հաղի Աստիք Աստիք Աստիք:

— Զիսխաղաց ընկերութիւն և Հաս 'ի Աթոքիոց, և անի սկսմել զնուր զէս իւր 'ի սկզբան տատիկոյ ամոցին, 'ի Հրապարակին մեծի: որ յանդինու Տան Տիրութեան Կորիաթաց:

— Հաղպատգետ Կ հանք կու ուկայ Անգայ 'ի մի գումարեալ զզարս 'ի տեղեաց ունդիաց իւրի 10 կամ' 12000 աց՝ թռուէր խոզալ ընդդ և Անկաց 'ի 20 պար ամոց:

Փ Ա ն Զ Ա Բ.

— Բաց 'ի պատերազմն Ա ուղիւնց հ Ֆիբու զշանը այլ մէ ևս Տօնքարեցան Անկար ընդդ և Վ ակ զինց աց: Ա ի անի գաւերական բայտարարութեանց Համարի զօր միանդամ Հրապարակեաց Փախարքայ Ա քանչեանն Հաղկառանին, իւր այն թէ: Անկ յանկարծ 'ի վերոյ Հասեալ իցին բանկի իւրոյ քանից և ծանօթի և նախառարարութիւնը իսկ եր: թէսկան և ար Համարհութիւնը զթ շնունց յօյնի մակ Հասոց զիսուն Վ զզին:

Թ նդ ունօմարժան զօրաց բեկանն 'ի Ֆիբու զշանը աւանդի յատաջ եւ կեալ 'ի միերց զորաց Հրամանաւ Լ ութեաց Հաղպատափանի 'ի Ֆիբու դ ուրեր: և Հանդիպերց Փախարքայն:

՚ի մասաւ իւր յազմանուկաւ յոյժ մի-
ճակ . յանձնուք ՚ի վելսայ Հառանեցայ
նը չառանց , կազմաւ որի ըս ։ ունենայ
՚ի թիւն թիւն . Օ թիւն պահան առենին
և բժշկաց Հառանաւ ըս յցեղ առեն խո-
րաց նորաւ . Ու աօթ և Հուստ ակրացն ան-
ձնորակ զլեմ ուներայ թիւն առյակ , և
մեծամաս կարստեամբ շահերայ արդին
զմբցանակ յայթու թիւն ։ Ու է Փա-
խար քային անձամբ ՚ի մարտին դաստ-
անի հչ ինչ օդուու , այդ թիւն մաք մասու
առներ գործոց պատերացմէն ,

Տակունին պատրաստին Ակեք յա-
սաջ մէն յ գրեստն : Տէջ Անհի սպա-
ռագիւն Ավելոց ասի ուստի քետալ զնշան
Հաշտու թիւն առ Ար Հերի Հար-
զիներ + օրու մ պատախանեցաւ . թէ . ՚ի
Վեռա պարուան Լաւառաւ ։ Ավելոց բանակն
անթիւ . զօրոց խմբի յայնիցա և յայ-
կրոց Սոյի ջայ ; — Ավել Հառանաւ թիւն
զիստիւ թիւնին ճառերայ ՚ի մէջ յոցու
Ասի թէ ներհանկ օրինաց զնուու որու-
թիւն առ խորհին գտննալ և զ լ ահան ,
զիւ բեանց քողաքն յուարի Հարկա-
նել ։ կեղծերով որպէս թէ յանձնա-
նակու մասնիցին անզ անօր : Հիւ է
ոյսպէս և թէ այնպէս . տակունին որ-
պէս սասցոր + որանձառ մինի Հայու ա-
ծօց կարմանցն եր արհանաւուն թիւն
զիրերաց : Արդ խմբին ՚ի առհանա-
գրաւ անդր՝ զօրք յամենայն կող-
մանց + և բնիչիք մաք երեւ ուն թու-
ով Հրամացան և Խմբին ՚ի անդերաց
անդերաց . բազումք ևս Ենքնակոմ
զնան որեցան : Ա երնածնորտ ուսպա-
ռամքն թիւն ՚ի Դամուին ։ յայտ-
նեցաւ : և Անոնիք ընդ քունի մի ա-
կանաւ որոցն ՚ի նենդաւ թիւն գատա-
պարաւեցաւ . Ըեր Ա անմագ + հին ա-
ռիւ ։ Անելոց , որ վախտեայ առքեք
՚ի Ճմակ անսուաց . մերստին զ լու և
ամբարք ընդ եւ ըն ուներ ունեմ զնին առ-

բօխ Ա աւ Ամունց Ավելոց . բայց մեք
յամենայն սրտէ պապասանն մասու +
ցանեմք ոտ . ՚ի որ ունի զիրու թառա-
գուօրոց ՚ի Ճմակն՝ տալ Հայուն-
թիւն և խարսխաւթիւն ամենայն աշ-
խարհն , մասունանք առաջիկոց Գու-
մերադրման , առնի :

— Դ Տփինդց Հասեալ զերչին
նոմակիքն ուեւարաննեն ընդ Հանուլ
Ազգին Հայոց զնուուրու և գաբու ու
Եզրակի Կիրսէս Կախոււզիկոսի մե-
րոյ . ՚ի քաղաք ունդք + Ա ամս որոյ
Կրոստակը յայսկրյա Կովկասու Ե-
ղեալ . նահանգաց աղղութարական
թզմենան որպար , ասի . կառավարչաց
քաղաքոց և արքունի ոո ընուրա-
նաց , նախառութարաստ կալ , զի սորտ-
ուուր յարզու թիւնուք ընկալքին զա-
մներան մեր Հայուագի ո յանցունել
իւրում ընդ առհան իւրեւ անց : Երա-
նի առուրի , յարքամ ու եսիք Ժամա-
ներց նորա ՚ի Ավելոց Բթուն իւր .
պատկեցն զնկնկալու թիւն Հասուրէն
Ազգին :

— Ա սոկու ո բնիւութեամբ որոյի
ծախու ցանեմք Ռոււ : զի Ա մինարամ
կայորի Ռոււոց շնորհաւ և պատի-
նու ընդ Հանուլ Տեղակայ զօրսովե-
ամի . Պոյժաւասիոյ Արքայաշնին
Ամսիսիս . Օ աքորեան Երիգայա-
բազրուկ Արդա թիւնուք : ՚ի նշան Կոյ-
սերամն զոհութանու թիւն իւրոյ ու
նարին բազմում առակ քութիւնն :

— Ասի Ավայնուանիոյ Արքայար-
նեն և բնի Հանուլ ակազիու զօրու-
ուն Ա սախիւ թէ Հրամացուոց զիրե-
րուք Աստիճան Ասպետու թիւն Ա ը-
լուաթիրի :

— Ա են ևս պարծ ունք : Օ ՚ի ՚ի Զ
Աւայնուանիոքի անցելոց Ա շնանագինոց
Ա ու գետալ Պապասուն , և ՚ի Յերան , ս

Խոսրվ Յավհանիկան Տառեանց
ազք անի եղին դրաբձ Ա և Համար (Օ-
մանեան Անոտա որին Համար թէ և
մի մի անգ ամանդի նշանօք իշխնիւմա-
րի Ապրեառ թէ ան պատիկը, և Խպին-
մառու Գործառան Հաղարարձաւ-
թեանց յորբւոց յորդիս ժառանքու-
թին առանաւ յասպացոց Եւրաւո-
կան դռնաւ անկան թիւն առ անհեղթ
Հուատարմաւթիւն իւրիւնց :

**Առառագարձ Խնքնիկար Անապա-
ւոյն Օմանեան բազմունու և ինք-
ցարող է ու պարսիդզանին նմանի : որ
ի պազցին պարարապալիս քտղցրւ-
թեանց զջտոցն ճանացեալ զյորդ,
անեւոզէն դարձանել և ինամեւ
տրագ է : Քննիկ յիշեցանից աւո-
ղանեաբն ի զնին վասօգարանի և
Կերկաթոց Զաւորոնի Մաքրի դիցը
գոյ Ա և Ա Անեթան զիւդ : և
պերաշնորչ զմուսթեամի իջանէ գի-
շերի : Ի Տան Տառեանց : ուր բաց
յարձեստական հրաժառաւ թեանց : և
պէսպէս պարապալոցերու և հանգիսից,
նորորինակ հեզութեամի ունին խո-
նարհեցու ցանէ : Ի լուր քտղցրու այն
երգոց մերձ քառասուն Հայկազուն
ուզակերաց : Բու մբորուի գովառատոն,
ու որ է յոցան, զարքարիկան բարե-
Հաճութեան իւր : Խոկ Ի վազուն
յարուցեալ հարձէ : մի ժաման Պայա-
զանացն Տառեանց Յավհանիկան և
Գործու մի մի անգ ամանդիւաց տուփ,
և գառնայ ի Մեծն Պայտա Աւետիք
ձեզ Հայոց Արդ, որ Հոյց Տուն
Խեթուկային հանդիսանց ասպիզւ-
րան վայելուց : Ակցէ ուրին Իր-
քամին մեծ և առաստաղութէ, որ պա-
պիսի գերաշնորհ ոցի յութեամի պա-
տուեց Ա զիւ մի այջին : զհուատա-
րիմիւրոյ Տէրութեան :**

Առաջուն

**ՀԱՐԱԳ Ա ԵՐԱՎՈՒՆ Ը ՀԱՐԱԳ ՕՐԱԳՐԻ
Ի ԿԱՐԱՎՈՒՆ**

Ի թիւ 19 պատու ահան Ապեամիրի մեր ուստանի-
քը ի ներքց յառաւածոյ Քաղաքական Գիտելուց
ծանօթութիւն ին պարտեւ է Յարցի Ա երաւու-
շէ ի միջոց առ ի Տեամեր և Բաւառան ի մեր
Հայունան և ուրուցիւ յուցնիլով ու առաջնորդ-
թիւն նշանակու թեամ բառ իջն առ ի մեր :
յաւէս առ ուր Անդղիացին և այցն, երեր ի յեշու-
ամիկ, թիւն իմ Հումանան թեամ առցու ու բժիւնն,
որդիս զայցնու էի և մուռ Դուապէ ի մերծա-
նիւ երկուց թապանան թեանց առանցնի միւր՝
որոց մին էր առաջութիւն ի յերանի Բանաստեց-
ծէն Միւսունէն Անդղիերն : միւն ի գիտեան Պա-
րու Յարցիթիւն Կանակ Ազանու ընան նոր Ֆու-
րուցուցոյ ի մեր : թէ Եւսուս աֆանէիր մերուի մերոյ
կորպութեան անսեր ապացոյց կորեր ոք առ մին
ոյն էր ի տուրի : ուսի :

Ա ԵՐԱՎՈՒՆ

Thou Shepherd that dost Israel keep,
Give ear in time of need,
Who leadest like a flock of sheep,
Thy loved Joseph's seed.

Ա ԵՐԱՎՈՒՆ

Հիմի : ու պարուն պատես,
Կայեց, զի կուզա եմ ես,
Ար որուս խաչն հայուս կաւ,
Անեւուր առ Անվասու :

Ո՞ն և առաւել քողցը, առաւ և մեր առ
ընտիւն յեկեցունց առու :

Ա ԵՐԱՎՈՒՆ

Բարչ Ա Երաւուն :

Բայտ Բարենցակամ :

Օւսպէ Ա Եր Ան Անուանակից :

Տուն ուսանաւորեալ սազմանին է .
Ա Անուան Խացիւն, Եացնա : որ առաջորդն,
որդու խաչն Յովուլու :

Իւ զիւ առաջի կոյ մադ յիսլին խոսիլ
զաստուածուներգ քերթաղէ Աղկիս
ի Կրաղիսութեան Ա որ Պ ուրոյ ,
առ այժմն Հարեւոնցի եեթ զոյս ճանու-
ցանմք, զիւ Ա իլուզն ուսանու օրեաց
զիւրին : Հարմանաւ և ի գամարձակի
զիւնց : առ ի տեսու Եկեղեցոյ Խ ըրյ.
իսկ մերս ինքայածար եռանգեամբ,

գոգջիր՝ ՚ի Հոգւոյն շարժեալ՝ առ ՚ի
հողեօր զրօնանս մասցի միայի։ Իւ բատ
արմ, ըսկ Հաւ առարութիւնն համարեիի
է դերադոնցութիւնն ուր գէցուք սպա՛
թէ և գերազանց խոհ էցէ՝ որութեամբ
առառած ածախու բարրառցու։

Բ Ե Ն Ը Ա Ւ Ր Ա Կ Ե ՞ Ք

Տեսաբանութեաւ.

Դեպքեած վասն։

Վեպիմանար շառաւ իզք լու առյ ու դ
պալ իծ ծառ արին։ Շոյց յարժամ խո-
տքնակի ճգիցին ՚ի մակերեւ ոյթ թա-
փանձիկ թիչ մարմայ տարրերելց սեր-
տութեամբ յառաջնոյ միջոցէ անտի ։
մուք օրս անցեալ յայն հասին, յայն-
ժամ էլլէւս ընտունին ։ իստորեալք
յաղացին ընթացից եւրեանց ։ Իւ-
ըստ այսու, յարժամ անկանցիցի յայ ՚ի
մակերեւոյթ ջրոյ, կօմ պարկւոյ ։ ՚ի
պատճառու թանձրութեան և սերտու-
թեան նոցու քան զօդ, մուգ ու նոյն
ձանապարհ արար ։ Ճ կարէ ուղիղ գր-
մի մասներ, ՚ի նուս, այլ խոսորի
յառաջին ընթացից իւրոյ ։

Եղունակ բեկրեմոն լուսոց, յար-
ժամ յանացրոյ ՚ի նոսր անցնան մար-
մին, յուցանի ՚ի Ձեզ գ ։ Արդ պի-
ցուք թէ միջոցդ իցէ ջուր, և ուսու-
շին շառաւ իդ ինչ լուսոյ ծառաւթերց
յարեգամին, ուրանորութիւն գիծ մո-
թացիցն պարու եր ճգիյ գիւղ ՚ի գ-
մակ ր ։ Շոյց ըսկ Հակառակին ։ ՚ի
պատճառու թանձրութեան նոյրոյ քան
զօդ, փախանակ ուղիղ գծին ընթա-
ռալց ։ բեկրեմի ՚ի բ, և մասն ՚ի գ, և
եւեալ մասուս ուր գործեալք բեկրեմիալ
ծերի գիւղ ՚ի Հակառակ գրութիւնն ։
և ծառակի նոմին գծիւ, օրով և ՚ի
ջուր մակ ըմեցաւ, ՚ի սկզբան ։

Ձեզ — բեկրեմազ զօրութիւնն ջրոյ
յայնի երե ՚ի Հետակոյ պորզ
փոքացգ, Արդ ՚ի զաւաթ ինչ դրահնե-
կան մի, և թաղ ընկեր քոյ հոյիցի առ-
ոյն ՚ի գրից անաի, յորմէ անանու-
նելի իցի գանեկամու ։ յաշաց, ապա
անշարժ պահեալ նարս զոյչ իւր ՚ի
նմին գրաւթեան, յից գու զգաւաթն
ջրով, եւահաւ անիս ու ուսիս ։ յե-
րեան բարձրանց դաշնեկանդ ։ որ ա-
ռունց ջրոյ չերեւէ ր ամենենին ։ Հեր-
պոգածութիւնն ջրոյ ՚ի մասին ոյսմիկ, է
՚ի խօնորն խառօրել զընթացու լուսոյն
ընկերեկամու իւրով, և ՚ի տեսի ա-
չաց ըստարացեալ երկեցու ցանել դա-
պարկոյն ահանելի ։

Փոքառու ։ ունենայն ո.ք ոյն կար ե-
թիւր երեւութիւն գուազանին ։ ու զամիկ
մինչ յաստիս ինչ ջուրց, և ու-
սուսաւ ՚ի վեր լուզերց ։ Արդ երե-
ւութիւն այս պատճառի ՚ի ընկերեկուն և
՚ի թիւրուն որակութեան շառաւ իզոց
յուսոյ անցելոյ ՚ի ջրոյ անտի յազաւ որ-
պես բացառու քեզ Ձեզ գ ։ ՚ի վեր
անգր, ըստ ևս որոշակի Ձեզ գ ։
ուահիկոյ ։

Դեցուք թէ գ ։ իցէ գաւազն ինչ
ու զամիկ մինչ ու կիսով չափ
՚ի վեր, և կիսովն ՚ի խոնարհ ։ Աննե
շացեցիկ ՚ի ոս ։ նշմարէ զատորին ծով
նարս ըստ արտաքին երեւութիւն մը-
խուալ ՚ի կեսուն ու որ իրոք յանկեր ՚ի
ու Ա ասն դի բեկրեմու մն կարձէ դնա
՚ի ո, զծէ մինչ շն ։ Արդ պատճառ
ոյսոր կոր և թիւր երեւութիւն զու-
նին կայտնաց յայտնիկ զի բեկրեմունք
ջրոյն խոսադանին արճակիւն զշտաւի-
դու լուսոյ ցոյցուցեալու յըտոքինց
իւրեանց ՚ի մակերեւ ցիթ անգր, ուր
ընդ Հակառակն ցայտաւուքն ՚ի վերուսու-
ուզիլ զծիւ Հասանին յակին ։

Հապագու պատճեկ և ականակիտ

Չորք, ունելով իւրեանց թումբուրարձրաթերձս, Երեխն ձանձողագոյն 'ի խորութեան բան զոր իրօք ենք : Օ և յորժամ ընթեր կացեալ խոտորնակի Հայիցի ոք 'ի ներքս, թեկբեկմանք 'ի վեր ճշեալ երեկուցանելով զյուսուկա 'ացա' պատրին զանտեղեակարն 'ի մարդկանէ, և շատ ստում դիրու ուս էնաց 'ի մերայ տմենն, որոց յայսօրինակ 'ի սրարանաց թեւազըրեալ 'ի ջուլսն իջանիցեն :

Աղամին, որպէս և այլ աննոյն թափանցիկ դշուցութիւնը, ունին զայն թեկբեկիչ զօրավեհւն լոլ ջրոյ : Եւ զայնանք պյան է, զի և ոտքին ըստ յաւետ և լուս ոտուող տարրերին 'ի զօրավեհան . որով յայնուն կամբօն, թէ մին քան զըմ և պատեկուն 'ի իջեւ . ըեւ զմաւորմունս տրեսցին Տօռազարթից : Եւ լուս պյան, ապակին առտեկուն բան զիշուք, և չուր քնն զօդ իւ ոյը :

Ե Ր Ե Մ Ե Յ Ի Ւ

Դ Ա Յ Ա Բ Ե Ք Ժ .

Անաշանեամ :

Խեցրմ յիշ քայցրակար Եմիկրազաց սկզբ ներւ ինձ, զամ մեր բաւանան և լոյ պատմեթիւնն ըստեց, քանին մին իմ զըրեւ և ոչ 'ի յաւ անզաւահէն և թիւ թէ զիւն Ապան որս, յու սամ կրծուորսն և մայն իման, որ յեղ ոտուու պարուն և ծիրին վհանդի հանդիք իւ րիանց վուր արնեն քութիւնն իւ նաւ . և վաշցին ի. — , և ապան ըց իւ քեսն իւ առնացն զըրեմազիւ թիւնն իւսն բան հանպահի :

Անկայ արքան հանապետ մէ շատ սահման մասն նակի եւ պատ զըր 'իւ Պարտ : Վաւանց ուուց ինձ, ապան մասն աննեցն և համեթաթիւն :

"Կարմային," անոց ինձ, "մէ սիրեցան Արաւային, մին ոք էր 'որ և նոյ վենանք էն է ուշաբն : վաման է իւ վանանեց մասք, և յան ոք մին ունցն իւրաս հակառայ, յարժանաւոր ամեն մինէ, զոր որպէս պատուհան զիւն պահնուն և իւ միտ ամանը : Վասնան ու անհանգ ու անապատ : Ես անգ և ու ուստի անուն ու անունակ մահացաւ ու անունուուս : և իւ յանի շախութիւն յանքին իւ վենանեն : "

"Այս աշդաներ և մարզանք անանի յուշ ա- ծելու, քննէ քանին այլ հրեւելի անձննք նն պահ անկանան . որք մի 'ի զըրծոց իւրեանց զայս էնն արտիւու, միանը ունիւ Նորահան մանկանց, ըստ պատուիսնի ջեռան թէ Արք ընկաւաց մանուս և մուսպիսի յանուն ին, զիս մնանիք : Մոտ ժի՞ : Զ Արդ՝ այլ արժանաւու այ անձննիքն ին ընտուիք չկին, այլ Հայուապար իւնամք ու նննուու : և իւ- բայ մանկանց ոչ միայն իւրեանց այլին տուրու, ապասէր հոգւու և մորցասէր սրուի հետեւին կիրառակի զայննուն մանկանու մահացաւուու : և է շանույթին նոյնի յառաջացիւութեանն :

"Եւսումի իւրեանց ընդ զուուոյ իւրեանց հաջն : Եւրեանց դարձն ունշն շա իւ հանգերթէլուան նըւ- առնան : և մե և նոյն ժամանակու մ, նոյն պարու- թեաթիւնն զոր 'ի միուց տուր մանկանց ունեցան, մոյն ուղրանութեւն բարերարն փախութեաց իւրեանց զաւակաց հատուոք և պասւու և յասուալու : և յասու իւսնան :

"Այս ժամ ընդ իւրեան և Յօ քիզ ասու : Սյու- նացիւ . որ է, նոյն Արեցուն զըւէր Աստուած ըս- բարուով պատ: յուլ · այսէնքն քոյ Աստեղնուն ոյ ունիւք 'Արք ու նկանուն թէ : իւ նուկայ իւ տան : և թէ ի հունուք կ հանապարն - որու : իւ ուղրանութիւն և ուսկին : Արք ան միշտ ն մէկ ու նննալու : թէ եր- թէ պատահէց որ մեր սիրեցիւ թշնամի սատուանը խնուան : և կ կարզանաւ նորդցուն զնուն զիւն իւրա նըն Տանապարն - զնունզ երկ վաւս մին վաս սիրեցիւ անիւն առ ան առեւ : Կառուած կ մասք ընդիւու : իւ նոյն նորդիւ և և տանան : զորուածդ :

"Եւիցուր՝ պատունցիւն և Կարպազուստունց զբոյ Աշշին ըան պայլ, պատէս յուտոջ և ասացելու : Եւոր՝ պարւս պատուն և և յարդիլ հ միայն զիսքն որ և զմարմունուու ծնուզն : մին կըսնէ ու զըսնէ ու զըսնէ քոյ . այլ և զատորէն ծնուզն թիւն : Այս հանարիս : թիւնն մեր միշտ մը զնուն անուանուք կոյ : և այդ է որ մեզ քարցացանում է : զնունզ իւնամքուութեանըզ : Մեծուու ուղցդ սիրուն հստացանու : որք ու քանի սկզն կ օրմանն : Աստուած 'կ ու բանահան : և ըրպան կ իւսու : հանգերէ կ իւնամք թիւնմ : և անու ծնըն և և քին խնաբռուութիւնն : ունինչ ունինչ որ յուուն : սիրուն կրողգբանն և բարութեան կ յանկանուն : Աստուած և և կ կրողց յուունն : եւ կ սիրութիւնն : իւ կ սիրութիւնն : Պարար ուզուն բնիւն չնուս : թէ լուս ա թիւն կ կո- րազանաւ անիւն սիրու : ոյլ վիսունթիւնն : Երդէր յուստ : իւ հինաբերոց պայց կամ կ կամ ըն- կերաց : որք ոչ զիութիւնմ : ոյլ պակասան : թիւնմ : քին քորձն թիւնն մէջ կիծին և վասի պարակատ կ զանանն : Յուսում ոյլ քանի յարա- ստիւն կ տօնի պահեցն : զի քիզ բարք եւ նոյն :

"Ուին Պարտ Անապան յութան : պաիւ շն- թերցուն այսէնքն կիմի, մասյի և ի տան Պա- սան Պարցուոյ զքունի տուուր : Զառութիւնու ոյլ յուն ուժն սիրէ թիւ անց ցնեւ : շնիւ-

այնքան զատու սեռու էր սիրու՝ որ չլավ է
շնորհպել ուժք ինձ խօսի՞ Ամա որս մոխ
ի ունենակ նշանաւորեան վայս իմ. և անգայ ի վեցաց
ըստականին ։

Կոմի թէ լացին և ու ուրիշ սերու կուզք ։ ա-
ռոյ միտքն մինչ շայտ որ չէի կարսինտ կու-
կում ։ մինչ տեղ սիրու ։ որ արածութիւն ամբ
լիուս էր, սիրա թովին արածք զնորդուքն
յեղուակառ ներդաշնակութիւն ։ Ամա Սոխա-
կի Երբանի որ յոյժ բազար զեղդուդ ընդ որ-
շալայն զամ կրուստու վարչի, սկսայ և Խ
դաշն եղանակաւ երգի ։

Ե հասութիւն որիս և յափշտուկութիւն մասց
ովք ցըստ պատեա, Էին զի դիմուին, որ ուինչ զի-
ստի թէ Երբ զեղուտ ընդ քա իւրաքանչ մանաւ էին
յան անենակ, իւրի թէ տոք քոչ պանութ.
զանութ թիւն իմ ման ոն ջուսնին ի Առաջանակացուց, և
է ի աշոց քարտերութիւն զարտեաւ ու ի ըս-
դուին հուչուրաք ուսածածուու թաւաբք նե-
րեանց դրամնացու, ամս իմ ։ էին էին յու
նեղիր ։ և չմանեալ կարդի դթաստուդին դիմա-
կութ սրբի, մաստաւ էին ոնչարժ մինչ շայ-
տու ։

“ 15. Արամացին ։ շատ սիրուն իմ երգում
իրաւ ի, և եղանակ և շատ բարոց էր, “ սոսց
Դեզու ” Եթէ ներութիւն չին ։ ուրիշ էրինմէք
և շնորհնակ թէ ևս և թէ Արամա բայ իմ իրէ
կրին ի դասակարգուց ։ ”

Առայն այն արտասու ք աշոց փութու կար-
սեցն ուսաւ զարարտիւ Գեղամին, որ ի մոյ յայտ
խուս անցնանիր ։ Ըսմայր երգուն այս թիւն նորայած
և երցուն այս զի պատույթ պատսին, թաւաք մեզ-
ուն մարդունին դրամնաւ ։ Թիւն որտի ։ Իւ ծ-
Վանեկու որքան ըսյուն որժանաւու Դեզուին,
պակառ թիւն զարդույթ իւ քուու յեւուն կազ-
ման ։ Եւ թէ պարու եւս նիճ բառապահիւ, ու-
ռաւ այլ որդուառութիւն զայք ։ Առաջ մարդու կո-
մայն կայ Արամանութիւն քայք ի վայրագու Հ պո-
նդի Արամանութիւն քայք եւր եղօր ։ Մի թէ մարդու ու
մոյ ոչին զարգանցու Կ Արամանուն ։ Եթէ առն
և թէ կոնց ։ տակայն աչ քիսուր նորութիւն թէ լի-
ուու կոնչ պաստե որսուու և քան առն ։ Վեհ ս-
պանիրն որորած է կոն ։ Կարէ մարդ հաւասարի
ունուիք սիրանին, ու զգարտուր լ գոյն զորի զիցէ
վան փառաց մարդիութեան ։ Հե, այդուին ոյ-
րուն յոյժ զերսզան է քայ զնորդ, և զրես թէ
նոնաւ և մարմնու որ հու շաստի ։

Արամա ս քիւն հատկանեց սանեւր իւրօն ։
Եթէ ոչ ի մասուցու մանկումայն, զիմ ամուս-
ունակին եարի ունաստու թիւն իմ ։

Այսուհետ Քան Արամա և սարկանին կանաչու-
թիւնու ուղաբանու Արքային Ալատու, իւմաստ
շիւու և փակուաց շրանք պատմու ։ Առաջ հա-
յուս ու վայրէ յարաւան աշոց ու քայտու ։

Ա Ս Ս Խ Ա Ր Ա Կ Ա Խ Խ Ա Խ Խ Ա

թէ մասնաւ տուալին ուսան բառազն ու պար-
եւուն ։ (Ծառածութեան թիւն 22, էջ 15:)

Մարդոյու կիթու թիւն տուզ մանապարնն մին
պարուն բառչու զօռուր և զարսարեց հնանի ։
Երբ որ մին հստանայ իւ ու պարսենի կարզոպքի ,
զաւութու ինքով զարսարեց, Բնչ կասի և ստ-
ևնայ պարութ ծառերի և բյուտերի նոր տուներն
հստանիւ և յատկացնեւ ։ Խունին, որ եւ ու զու
մեսու մեծ անուց և նոր դեղուց թեսներ ծառուի ու ո-
պարուն ։ Այսուն ևս երը որ մին աշուի է իսկա-
նու ու լի օրինուու զարսարեց յնիւ, և զաստարա-
կու թենաւ զիդեցին պարութ զորքուրի ։ Հարդուու որ
և ու այլան մետեր մեռաց շաշիսան ։ ուրան որ
զարուան մանկան պինուար հանուարն ։ մետա-
ցնեն ։ Մինչու մաս երը որ մին աշուի է իսկա-
նու ու լի օրինուու զարսարեց յնիւ, և զաստարա-
կու թենաւ զիդեցին պարութ զորքուրի ։ Հարդուու որ
և ու այլան մետեր մեռաց շաշիսան ։ ուրան որ
զարուան մանկան պինուար հանուարն ։ մետա-
ցնեն ։ Մինչու մաս երը որ մին աշուի է իսկա-
նու ու լի օրինուու զարսարեց յնիւ, և զաստարա-
կու թենաւ զիդեցին պարութ զորքուրի ։ Հարդուու որ
և ու այլան մետեր մեռաց շաշիսան ։ ուրան որ
զարուան մանկան պինուար հանուարն ։ մետա-
ցնեն ։ Մինչու մաս երը որ մին աշուի է իսկա-
նու ու լի օրինուու զարսարեց յնիւ, և զաստարա-
կու թենաւ զիդեցին պարութ զորքուրի ։ Հարդուու որ
և ու այլան մետեր մեռաց շաշիսան ։ ուրան որ
զարուան մանկան պինուար հանուարն ։ մետա-
ցնեն ։ Մինչու մաս երը որ մին աշուի է իսկա-

նու ու լի օրինուու զարսարեց յնիւ, և զաստարա-
կու թենաւ զիդեցին պարութ զորքուրի ։ Հարդուու որ
և ու այլան մետեր մեռաց շաշիսան ։ ուրան որ
զարուան մանկան պինուար հանուարն ։ մետա-
ցնեն ։ Մինչու մաս երը որ մին աշուի է իսկա-
նու ու լի օրինուու զարսարեց յնիւ, և զաստարա-
կու թենաւ զիդեցին պարութ զորքուրի ։ Հարդուու որ
և ու այլան մետեր մեռաց շաշիսան ։ ուրան որ
զարուան մանկան պինուար հանուարն ։ մետա-
ցնեն ։ Մինչու մաս երը որ մին աշուի է իսկա-
նու ու լի օրինուու զարսարեց յնիւ, և զաստարա-
կու թենաւ զիդեցին պարութ զորքուրի ։ Հարդուու որ
և ու այլան մետեր մեռաց շաշիսան ։ ուրան որ
զարուան մանկան պինուար հանուարն ։ մետա-
ցնեն ։ Մինչու մաս երը որ մին աշուի է իսկա-

Ա. Ե. կ միաց՝ կողմանէ պրիման և առ իւրեանց
ձնողաց զարդ ըստ ուստանակ տայրը վերըն կ լարա-
նան, իւրեանց շարութեան պատիմին կ լաշեն :

Բայց առաջ թնդ քննէնք թէ որդեաք ստե-
նայն ձնողաց այս պատասխան առաջ պայտըն՝ կո-
տարում էն թէ եւ : Արգեաց կնէն այնովնիք ձնուց բոր
ընթիւն իւրեանց որդիոյն : այս ամսն անհարթիք կ կրի-
ոյ : Տարց թէն կ երազու կայստենն իւրեանց տերն :
Ունաք, քանի որ պարզէ է իւրեանց եմիտացն :
կ զգինն, կ փայտիցնն, նորա ամենայն շարժմութեն-
են ամենայն ուրարդն կուպէն, կ չանան որ ամենին
սիրու շնարքն, ամենայն ուշեցնալցն կատարեն
և այլն : Երբ որ սկսէ մանկան խնդիրն բացուեն և
լու, և մասն մանաշնէ, իւրեանք զնու տպաց և առ
սերից նորա արագած մանարգութիւնքն զնու բանի
անզ չն հումուրէ : Չառ անշամ նոյս նոյնին և
հիմնան նոյնին տղարական սիրութունց մերայ : և
որովհետեւ մանկան շնարքիք կ ու զնէն և կ լանան ինքն
երանդիք լինէն, որու համար չն կամաւար նարին մին
խօսքն երկու ամսն : և թէ հարուստ մինն, այսց
եւ գաղափորից եւ կ համարդիքն մանկան յանդի-
մուն, որ չլին թէ եւ եւ կամքի մորդիքն որուց
ըստ առանի : Մին երազու առասցուք, մանկու վեր
եկուտ ուղըն կ առնեն որ երեխն հանդիրու պարի :
ամենայն ու դիտոնի կարարուի և ու բախ կենդիք
ունցուանի : Այս մանարգիան երեխն մածաց-
նագի կարողաց առաջ, թէ իւր երեխն սիրութեն և
իւր սրաբին և ցանկանուն : Ան - այս չէ սիրել - այս-
ինձնանին սպանել երեխն : զնանուանութիւնն մի-
այն այս է, որ փախանակ որու սպանութիւնը : մա-
րտթեանց թշնին երբ անց ձնունդն ընդու կ առան
երեխն և կ սպանանուն : Աւելի այսպիսի ճնակ ք
երեք չշմարիս չն առնու թէ սիրութ են եւս
ըստան մանկան :

Հերք ծննդոց, զի Կայսերականութեանին և
Համապատեցն ըստ Համաթեան և կո-
րմաց իւրաքանչիւրց — ամսոց 3 :

Ա. Ա. և յայր առնեն : զի Եթէկ լին
գունելի իւրի մարդունեայ Պատուելուց
ոյս առաջնորդութիւն իւր, և արժու-
նացիք բաժայերութեան նոյտ՝ յայն
մամ ըստ Համաթանանայ թուոց ման-
կանցն և վարձուն : ունի հօգուլ և
վառն շափաւոր դաստիարակութեան
Ակդիմիան լեզուի : թուուրանու-
թեան : Նկարչութեան : երաժշտու-
թեան : ուարաց : և ոյլ Հարդու որ
ուսմանց :

Տիկին Ա. Գ. Յ. ունի շնորհա-
կարու որոդի ընդունել զգեստութե-
թիւն Պատուելի Մերազեկուց մասն
յուսուջ վարեւոյ զայր պարզութու-
յուածադրութիւն իւր :

Բանի զարցուն Կոստանդուլ ՚ի 15
առաջնից Վիլը ըէկը ամսոց, և ոնու անի
Սկիբ Սլուսունուս : յանուն նախա-
Լաւ սոտ Օքիորդին Հայաստանեաց
Պատուել Ամաստրուկ Արքայի մերայ :
և ՚ի Բրուջ Խուռան Արգարու մձի :
որ աշուկի բանել Խաղաղ կուի Առա-
քիլոյ Հարմանաց Քրիստոնիւ:

Չ Ա Շ Ա Ց Ա Ց Ա Ց Ա Ց

Տիկին Մերազը Պատուենն Թառ-
ղիպեանց յարդուոք ծննդութեան Պատո-
ւելի Համարական թեան մերտղիէ իթ,
զի մաստրուտ է յօմ արտ թեամբ առ-
նուլ ՚ի տօնն իւր զբանիքի սրբուդ ո-
մերազուց ՚ի դաստիարուկաթիւն,
որ առ այժմ ունի չինի կորդարոյ
և գրելոյ Հայերն իւրուիս, կորից,
Կայսերականութեանց և մեռոյ : և որ
ինչ Հարկու որ համարիցի մասուդ
Համահանական :

Օ չոփի վարձու վասն գաստիարա-
կութեան թողու ՚ի կումա իւրաքանչիւ-

Տ Ե Ս Ց Ի Ն Լ Ա Ւ Ր

Ո Ս Ա Ւ Ս Ն Ո Ւ Թ Ւ Խ Ն

— Համար 27 ՀՆ Երեխն Հայութիւնի Մերազի
Յարութիւն ամսունացու ըստ Օքիորդ Քատաֆի պէտք գէ
քրուզոյ :

Մ Ա Հ

Դիզելը 26 1845 Ալմարտուրայ ՚ի Բարատան :
Պարու Մամկանու Կարպատ Հանգենու :

Դիզ - 27. 1845 ՚ի Առաջնուն :
Համապատակ Պարու Մամկան Հանգենու :